

VEGETACE OKOLÍ IVANČIC

(4. ČÁST, DODATEK)

Zuzana Lotreková

Text navazuje na články mapující vegetaci Ivančicka, které byly postupně uveřejňovány ve Sborníku Muzea Brněnska v letech 2006–2008¹, a je věnován rostlinám nalezeným a určeným autorkou v období 2007–2015. Stejně jako v předchozích článcích jsou nově popsány rostliny rozděleny do pěti rostlinných společenstev, přičemž zastoupena jsou v dodatku tato: 1. Pobřežní křoviny, břehy vod, podmáčená místa; 2. Listnatý les, jeho okraje a světliny; 4. Louky, meze, stráně; 5. Plevely zahrad a polí, vegetace rumišť, návsí a okrajů komunikací. Samostatný prostor je věnován kapradinám.

1. POBŘEŽNÍ KŘOVINY, BŘEHY VOD, PODMÁČENÁ MÍSTA

Na březích vod roste ještě vrba bílá (*Salix alba*). Na levém břehu Rokytne před soutokem s Jihlavou a pravém břehu Jihlavy před Řeznovicemi najdeme vrbu košíkářskou (*Salix viminalis*). Ve stojatých vodách se objevuje okřehek hrbatý (*Lemna gibba*), v řece Jihlavě stolístek klasnatý (*Myriophyllum spicatum*). V pozdním jaru kvetou na vlhkých místech rukey obecná (*Rorippa sylvestris*), šťovík krvavý (*Rumex sanguineus*) a tráva lipnice bahenní (*Poa palustris*). V letním období se setkáme s psinečkem výběžkatým (*Agrostis stolonifera*), bodlákem lopuchovitým (*Carduus personata*), vrbovkou žláznatou (*Epilobium ciliatum*), zblochanem vodním (*Glyceria maxima*), sítinou sivou (*Juncus inflexus*) a rdesnem obojživelným (*Persicaria amphibia*).

Kamýšník vrcholíčnatý (foto: Zuzana Lotreková)

¹ Na tomto místě bych se chtěla čtenářům omluvit za omyl v článku Vegetace okolí Ivančic (3., závěrečná, část) uveřejněném ve Sborníku Muzea Brněnska 2008. Na straně 121 je mezi ruderalní vegetací mylně uveden lilek křídlatý (*Solanum alatum*), jednalo se však pravděpodobně o lilek černý (*Solanum nigrum*) s dosud nevybarvenými plody.

Jetel malokvětý (foto: Zuzana Lotreková)

Záraza nachová (foto: Zuzana Lotreková)

Rozrazil nitkovitý (foto: Zuzana Lotreková)

Sleziník severní (foto: Zuzana Lotreková)

Na březích náhonu před jeho soutokem s Jihlavou roste kamyšník vrcholičnatý (*Bolboschoenus yagara*) a zevar vzpřímený (*Sparganium erectum*). Na podzim ještě kvete psárka kolénkatá (*Alopecurus geniculatus*), dvouzubec černoplodý (*Bidens frondosa*), sítina tenká (*Juncus tenuis*), rdesno peprník (*Persicaria hydropiper*) a starček bludný (*Senecio erraticus*). Po řece Jihlavě pod Ivančicemi se šíří křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*).

2. LISTNATÝ LES, JEHO OKRAJE A SVĚTLINY

V brzkém jaru nalezneme v lesích kvetoucí ostřici prstnatou (*Carex digitata*), zřejmě zplanělou sněženku podsněžník (*Galanthus nivalis*), hrachor jarní (*Lathyrus vernus*), rybíz červený (*Ribes rubrum*) a také jilm drsný (*Ulmus glabra*). V plném jaru se můžeme setkat s pomněnkou lesní (*Myosotis sylvatica*), lněnkou lnolistou (*Thesium linophyllum*), silenkou dvoudomou (*Silene dioica*) a jejím křížencem *Silene* × *hampeana*. V letním období nalezneme třtinu rákosovitou (*Calamagrostis arundinacea*), čarovník pařížský (*Circaea lutetiana*), třezalku horskou (*Hypericum montanum*), hnilák smrkový (*Monotropa hypopitys*) nebo vikev lesní (*Vicia sylvatica*). Na podzim ještě kvete konopice Pernhofferova (*Galeopsis pernhofferi*), šater zední (*Gypsophila muralis*), smldník jelení (*Peucedanum cervaria*), čistec bahenní (*Stachys palustris*). Na stráních na pravém břehu Rokytne jsem našla nekvetoucí mochnu bílou (*Potentilla alba*). Na pravém břehu Jihlavy naproti Zolcarům pod dráty rostou dva exempláře krušiny olšové (*Frangula alnus*). Na Ivančicku se také šíří pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*).

3. LOUKY, MEZE, STRÁNĚ

Na jaře ještě nalezneme na těchto stanovištích rožec obecný luční (*Cerastium holosteoides* ssp. *triviale*), pryšec prutnatý (*Euphorbia waldesteinii*), zárazu bílou

(*Orobanche alba*). V létě kvetou následující druhy: hvozdík Pontederův (*Dianthus pontederae*), kříženec svízel pomořanský (*Galium* × *pomeranicum*), medyněk vlnatý (*Holcus lanatus*), mochna šedavá (*Potentilla inclinata*), růže podhorská chlumní (*Rosa dumalis* ssp. *subcollina*) a růže oválnolistá (*Rosa elliptica*). Na oblém vrcholu Letkovského kopce roste chráněný jetel malokvětý (*Trifolium retusum*). Na několika místech – např. na stráních nad ivančickým hřbitovem – nalezneme chráněnou zárazu nachovou pravou (*Orobanche purpurea* ssp. *purpurea*).

4. PLEVELE ZAHRAD A POLÍ, VEGETACE RUMIŠŤ, NÁVSÍ A OKRAJŮ KOMUNIKACÍ

Od léta do podzimu kvetou následující plevely: laskavec zelenoklasý (*Amaranthus powellii*), rmen smrdutý (*Anthemis cotula*), pryšec drobný (*Euphorbia exigua*), opletka obecná (*Fallopia convolvulus*), máta rolní (*Mentha arvensis*) a mléč drsný (*Sonchus asper*). Na okraji pole poblíž Pekárky roste chráněný šklebivec přímý (*Misopates orontium*). Na rumišťích a okrajích komunikací kvete od jara do podzimu prasetník kořenatý (*Hypochaeris radicata*), řeřicha rumní (*Lepidium rudemale*), mák časný (*Papaver confine*), kozlík lékařský (*Valeriana officinalis*) a rozrazil nitkovitý (*Veronica filiformis*). Na navážce vlevo od silnice vedoucí k mostu na Rénu se v roce 2008 objevil chráněný prorostlík okrouhlostý (*Bupleurum rotundifolium*). V letním období nalezneme kvetoucí jahodku indickou (*Duchesne indica*), trýzel rozvětvený (*Erysimum diffusum*) a rozchodník pochybný (*Sedum spurium*). Na východním okraji města roste mořena barvířská (*Rubia tinctorium*). Na podzim kvetou: pcháč šedý (*Cirsium canum*), šanta kočičí (*Nepeta catharia*), mochna poléhavá (*Potentilla supina*) a divizna velkokvětá (*Verbascum densiflorum*). V roce 2014 vyrostl na skládce zeminy před mostem na Rénu bytel metlatý hustokvětý (*Kochia scoparia* ssp. *densiflora*).

Jetel malokvětý (foto: Zuzana Lotreková)

KAPRADINY

Z oddělení kapradiny (*Polypodiophyta*) na Ivančicku najdeme ještě bukovník kapraďovitý (*Gymnocarpium dryopteris*), osladič obecný (*Polypodium vulgare*) a sleziníky: červený (*Asplenium trichomanes*), routička (*A. ruta – muraria*), severní (*A. septentrionale*).

PRAMENY A LITERATURA:

KUBÁT, Karel. *Klíč ke květeně České republiky*. Praha: Academia, 2002. ISBN 80-200-0836-5.